

57 הגמרא מבארת את ספק רבה: גופא – נשוב לעצם דברי רבה, בעי
 58 רבה, דמי ראשי לגבי מוֹבַח, מהו, האם נידון בכבודו או אינו
 59 נידון בכבודו. והצדדים הם, האם נידון בכבודו שכן לא אשכחן –
 60 לא מצאנו אופן בגדרי דמים דאינו נידון בכבודו, או דלמא – שמא
 61 אינו נידון בכבודו שכן לא אשכחן אופן בהקדש לגבי מוֹבַח דנידון
 62 בכבודו. מסיקה הגמרא: תיקון – תעמוד שאלה זו בספק, שלא
 63 נפשטה.
 64 הגמרא מביאה ספקות באופנים של הקדש לגבי מוֹבַח: בעי רבא,
 65 האומר 'ערבי עלי לגבי מוֹבַח', שנדר להביא קרבן בשווי של ערכו,
 66 מהו, האם נידון בהשג יד או אין נידון בהשג יד. והצדדים הם, האם
 67 נידון בהשג יד שכן לא אשכחן בערכין אופן דאין נידון בהשג יד,
 68 או דלמא אינו נידון בהשג יד שכן לא אשכחן במוקדש לגבי מוֹבַח
 69 דמיפריק – שנפדה אלא בשווי, ולא מצינו בו דין 'השג יד'. מסיקה
 70 הגמרא: תיקון.
 71 בעי רב אשי, הקדיש שדה אחוזה לגבי מוֹבַח – להביא בדמיו עולה,
 72 מהו – באיזה ערך פודה, מי אמרינן – האם אנו אומרים שיפדהו
 73 בערך שקצבה תורה לפדיון שדה אחוזה, שכן לא אשכחן שדה
 74 אחוזה דמיפריקא – שנפדית אלא בערך של בית יודע הומר שעורים
 75 בחמשים שקל בסף – חמשים שקלים לכל בית כור שעורים, או
 76 דלמא נפדית בשוויה, שכן לא אשכחן לגבי מוֹבַח דמיפריק אלא
 77 בשווי. מסיקה הגמרא: תיקון.

משנה

78 משנתנו מבארת יוצא מהכלל ששינו (ב). 'הכל נערכין ונידרין' קטן
 79 שהוא פחות מכן הדיש, נידר – האומר עליו 'דמיו עלי, מתחייב,
 80 שכן יש לו דמים, אבל לא נעריך' – האומר עליו 'ערכו עלי לא
 81 מתחייב בערכו, שלא קצבה התורה (ויקרא כו א-ח) ערך לפחות מכן
 82 חודש.

נמרא

84 הגמרא מביאה מחלוקת במעריך קטן: תנו רבנן, המעריך קטן פחות
 85 מכן הדיש, רבי מאיר אומר, גזוז המעריך את דמיו של הקטן כאילו
 86 אמר 'דמיו עלי'. ורבנן אומרים, לא אמר המעריך כגלום. מבארת
 87 הגמרא: במאי קמיפלגי – במה נחלקו, רבי מאיר סבר שאין אדם
 88 מוציא דבריו לבטלה, והרי יודע המעריך שאין ערכין לפחות מכן
 89 הדיש, ולכן ודאי כשהעריך נמר בדעתו ואמר לשם דמים –
 90 להתחייב בדמי הקטן. ורבנן סברי, אדם מוציא דבריו לבטלה, ואין
 91 אומרים שודאי כיון לדמים.
 92 הגמרא תולה מימרא של רב במחלוקת רבי מאיר וחכמים. מבררת
 93 הגמרא: במאי אולא הא – כשיטת מי הולכים דברי רב, דאמר רב
 94 גידל אמר רב, האומר 'ערך בלי זה עלי', גזוז דמיו – את דמי
 95 הכלי, שכן אין ערך לכלים. ומשיבה: דבריו כשיטת רבי מאיר שאין
 96 אדם מוציא דבריו לבטלה, וכשהעריך קטן כוונתו לדמים. שואלת
 97 הגמרא: פשיטא – הרי זה פשוט דבר רבי מאיר אתיא – באה שיטת
 98 רב, ומה יש להסתפק בזה. ומשיבה: מהו דתימא – שמא תאמר
 99 שדבריו אפילו כשיטת רבנן, שאף חכמים סוברים שאין אדם מוציא
 100 דבריו לבטלה, ורק התם לגבי קטן הוא סוברים שלא נתכוין לשם
 101 דמים, שכן יש לתלות דמיעי – שטועה המעריך וסבר, כי היכי
 102 דאיבא – כמו שיש ערכין לכן הדיש, כך איבא נמי – יש גם ערכין
 103 לפחות מכן הדיש, ולכן אין זו הוצאת דברים לבטלה ולא נתכוין
 104 לדמים, אבל הכא לגבי כלי, דליפא למיעי – שאין לטעות, ודאי
 105 אדם יודע שאין ערך לכלי ונמר בדעתו ואמר לשם דמים. לכן
 106 קמשמע לן – משמיעה לנו הגמרא שאין זה כך, אלא חכמים סוברים
 107 שאדם מוציא דבריו לבטלה אף במקום שאין לו מקום לטעות, ואף
 108 המעריך כלי לא אמר כלום, ורב שחייבו בדמי הכלי סבר כרבי מאיר.

1 רגלה של בהמה זו עולה, יכול הייתי לומר שתהא הבהמה בולה
 2 עולה, תלמוד לומר – מלמדנו הכתוב (ויקרא כו ט) 'ואם בהמה אשר
 3 יקריבו ממנה קרבן לה, כל אשר יתן ממנו לה' יהיה קדש,
 4 ודורשים שרק חלק ממנו יהיה קדש ולא בולה יהיה קדש, והיינו
 5 באופן שהקדש רגלה, שאין כל הבהמה קדושה. ועדיין יכול הייתי
 6 לומר שתצא הרגל לחולין על ידי שיפדה אותה, תלמוד לומר (שם)
 7 'יהיה', שמשמעו שהייתה תהא – תשאר בהיותה קדושה, ואין
 8 לפדותה. הא כיצד הוא דינה, תמכר הבהמה לצורכי אנושים
 9 שחייבים עולות, ודמיה חולין חוץ מדמי אותה אכר שפדה שהקדיש,
 10 שכיון שהוא קדוש בקדושת הגוף אינו נפדה, דברי רבי מאיר. רבי
 11 יהודה ורבי יוסי ורבי שמעון אומרים, מנן לאומר דגלה של זו
 12 עולה שפושטת הקדושה ובולה עולה, תלמוד לומר (שם) 'כל אשר
 13 יתן ממנו לה' יהיה קדש', שתיבת 'יהיה' מיותרת לרבות את בולה,
 14 שאף שהקדיש חלק ממנה יהיה כולה קדוש. מבארת הגמרא: ואפילו
 15 למאן דאמר – לדעת רבי מאיר הסובר שאין בולה עולה, מבואר
 16 בתמורה (יא): דהני מילי – דין זה הוא רק באופן דאקדיש דבר
 17 (אבר) שאין הנשמה תלויה בו, כגון רגל, אבל המקדיש דבר
 18 שהנשמה תלויה בו, אף רבי מאיר מודה שקדשה בולה. ואם כן
 19 היאך רבא מעמיד את הברייתא 'ראש פרה זו הקדש, אין להקדש
 20 אלא ראשה' בקדשי מוֹבַח, הרי בקדשי מוֹבַח פושטת הקדושה בכלה
 21 שכן ראש הוא אבר שהנשמה תלויה בו.

22 מתרץ רבא: (אלא) לא קשיא, הא – הברייתא המבארת שפשטה
 23 קדושה בכלה מדברת כשהקדיש בקדושת הגוף, שאמר 'ראש
 24 בהמה זו עולה, והיא – הברייתא לעיל שאמרה שאין להקדש אלא
 25 ראשה, מדברת בקדושת דמים לגבי מוֹבַח, שאמר 'ראש פרה זו עלי
 26 לדמי עולה', שהתחייב להביא עולה בדמי ראש הפרה, ובוז אין חייב
 27 יותר מדמי ראשה. מקשה אביי לרבא: והא מר הוא דאמר – והרי
 28 כבודו בעצמו (רבא) אמר (תמורה יא): שהמקדיש זכר (איל) לדמיו,
 29 קדוש קדושת הגוף, שכיון שהוא ראוי להקרבה, מתוך שחלה עליו
 30 קדושת דמים חלה עליו גם קדושת הגוף, ואם כן אף במקדש ראש
 31 פרה לדמי עולה, מתוך שחלה עליו קדושת דמים תחול עליו קדושת
 32 הגוף. מתרץ רבא: לא קשיא, הא – מה שאמרתי שהמקדיש זכר
 33 לדמיו, קדוש קדושת הגוף, מדובר דאקדיש בולה – שהקדיש את כל
 34 הבהמה, והיא – הברייתא שהמקדיש ראש פרה לדמיו, קדוש קדושת
 35 דמים ואין להקדש אלא ראשה, מדברת דאקדיש רק חד אבר.
 36 מקשה אביי: הלא כשהקדיש רק חד אבר לדמיו נמי איבעיני
 37 איבעיא לן – גם בזה הסתפקנו האם מתקדש כולו קדושת הגוף,
 38 דבעי – שהרי נסתפק רבה (תמורה יא): הקדיש אבר לדמיו, מהו,
 39 האם קדושה כל הבהמה בקדושת הגוף או לא, והיאך אנו אומרים
 40 בראש פרה כדבר פשוט שאין כולה קדושה בקדושת הגוף. מתרץ
 41 רבא: פי איבעי לן – מה שנסתפקנו, זהו פאיל תם, בלא מום, שבו
 42 יתכן שפשטה קדושת הגוף בכלו שכן הוא ראוי לקדושת הגוף
 43 (דהיינו להקרבה), אך הָכָא – כאן אין קדושת הגוף בכלו שכן מדובר
 44 בבעל מום, שאינו ראוי לקדושת הגוף, שהרי הברייתא הזכירה פרה
 45 דומיא דחמור – בדומה לחמור שאינו ראוי להקרבה, ומשמע
 46 שהפרה בעלת מום. מקשה אביי: בעל מום נמי איבעיני איבעיא לן
 47 – הלא גם בבעל מום נסתפקנו האם פושטת קדושה בכלו, דבעי
 48 רבה, האומר 'דמי ראשי לגבי מוֹבַח' – שנדר להביא קרבן בדמי
 49 ראשו, מהו, האם נידון בכבודו ומביא קרבן בדמי כולו או אין נידון
 50 בכבודו ומביא רק בדמי ראשו. והרי ראש אדם (כפרה בעלת מום)
 51 אינו ראוי למוֹבַח, ומודע יש להסתפק אם נידון בכבודו. מתרץ רבא:
 52 פי איבעיא לן – מה שנסתפקנו היה מקמי דאשמעה להא מתניתא
 53 – לפני ששמענו ברייתא זו, והשתא דשמעה הא מתניתא, לא
 54 מיבעיא לן – ועכשיו ששמענו ברייתא זו שבבעל מום אין הקדושה
 55 פושטת בכלה, אין לנו ספק, ודמי ראשי לגבי מוֹבַח אינו נידון
 56 בכבודו.

54 נַעֲרֵכִין אֲבָל לֹא מַעֲרִיכִין (לעיל ב.), ולכן מסתבר להעמיד את
 55 הריבוי בנערכים ואת המיעוט במעריכים. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, בְּנֵי
 56 יִשְׂרָאֵל מִמַּעַט שָׂרָק בְּנֵי יִשְׂרָאֵל נַעֲרֵכִין וְאִין עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים
 57 נַעֲרֵכִין. ואם כן, יָכוֹל שֶׁגַם לֹא הָיוּ מַעֲרִיכִין, תְּלִמּוּד לֹאִישׁ
 58 לְרִבּוּת. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וְכִי מֵאַחַר שֶׁמִּקְרָא אֶחָד מֵרַבָּה וּמִקְרָא
 59 אֶחָד מִמַּעַט, מִפְּנֵי מָה אֵינִי אֹמֵר שֶׁעוֹבְדֵי כּוֹכְבִים מַעֲרִיךְ וְלֹא נַעֲרִיךְ,
 60 וְלֹא לְהִיפֵךְ, מִפְּנֵי שְׂרִיפָה חֲתוּבָה בְּמַעֲרִיכִין יוֹתֵר מִבְּנַעֲרֵכִין, שְׁהָרִי
 61 שׁוּמְטוֹם וְאֶנְדְּרוּגִינִים מַעֲרִיכִין אֲבָל לֹא נַעֲרֵכִין (שם).
 62 רבא מביא ראייה לדינו של רבי מאיר: אָמַר רַבָּא, הֲלִכְתִּיהּ דְּרַבִּי
 63 מַאִיר מְסַתְּפָרָא – מִסְתַּבְּרַת הֵהֱלַכָה שֶׁאִמְרוּ רַבִּי מַאִיר שֶׁאִין גּוֹי
 64 מַעֲרִיךְ, וְיֵשׁ לְפִסּוֹק כַּךְ, אֲךָ טַעְמִיהּ לֹא מְסַתְּפָרָא – טַעְמוֹ, שֶׁהוֹכִיחַ
 65 מִדִּין חֲרַשׁ שׁוֹטֵה וְקִטְן, לֹא מִסְתַּבֵּר. מַעֲמָא דְּרַבִּי יְהוּדָה שֶׁטוּמְטוֹם
 66 וְאֶנְדְּרוּגִינִים מְסַתְּפָרָא, אֲךָ הֲלִכְתִּיהּ – דִּינוֹ, שֶׁגּוֹי מַעֲרִיךְ, לֹא
 67 מְסַתְּפָרָא. מִבְּאֵר רַבָּא: הֲלִכְתִּיהּ דְּרַבִּי מַאִיר מְסַתְּפָרָא, דְּכִתְבִי
 68 שֶׁאִמְרוּ נַחְמִיה בֵּן חַכְלִיָה לְגוֹיִים שֶׁרָצוּ לְסַיֵּעַ לַיהוּדִים הַשְּׂבִים מִשְׁבִּי
 69 בְּבֵל בְּבִנְיָן הַמְקֻדָּשׁ (עזרא ד ג) לֹא לְכֶם (ו-הַגּוֹיִים) וְלָנוּ לְבָנֹת וַיְחַדְּרוּ
 70 בֵּית לַאֲלֵהֵינוּ, וּמִשְׁמַע שֶׁאִין לְגוֹיִים לְהַקְדִּישׁ לְבֶדֶק הַבַּיִת, וְלִכֵּן גַּם
 71 אִין לְהֵם לְהַעֲרִיךְ, שְׁהָרִי עֲרִיכִין לְבֶדֶק הַבַּיִת, אֲךָ טַעְמִיהּ לֹא
 72 מְסַתְּפָרָא, דְּקָא מִיִּיתֵי לִיהּ – שֶׁכֵּן מִבְּיַד רַאיה מְחַרְשׁ שׁוֹמְה וְקָטָן,
 73 וְיֵשׁ לְדַחוּת דְּשִׂאנֵי – שׁוֹנֵה דִין חֲרַשׁ שׁוֹמְה וְקָטָן, שֶׁאִינֵם מַעֲרִיכִים
 74 מִשׁוּם דְּלֹא בְּנֵי דְעָה נִיבְהוּ – שֶׁאִינֵם בְּנֵי דְעָה, שׁוֹה הַטַּעַם שֶׁאִינֵם
 75 נוֹדְרִים (ב.), אֲךָ גּוֹי הָרִי הוּא בֵּן דְּעָה. מַעֲמָא דְּרַבִּי יְהוּדָה מְסַתְּפָרָא,
 76 דְּקָא מִיִּיתֵי לִיהּ מִשׁוּמְטוֹם וְאֶנְדְּרוּגִינִים, דְּאָף עַל גַּב דְּבְנֵי דְעָה
 77 נִיבְהוּ מִכָּל מְקוֹם מַעֲטִינְהוּ דְּחֻמְנָא – מִיעֲטַתְּם הַתּוֹרָה שֶׁאִינֵם
 78 נַעֲרִיכִים, וְלִכֵּן אָף לְגַבֵּי גּוֹיִים שֶׁהֵם בְּנֵי דְעָה מִסְתַּבֵּר לְרִבּוּת שֶׁהֵם
 79 מַעֲרִיכִים וְלִמַּעַט שֶׁאִינֵם נַעֲרִיכִים, אֲךָ מִכָּל מְקוֹם הֲלִכְתִּיהּ לֹא
 80 מְסַתְּפָרָא, מִשׁוּם דְּכִתְבִי לֹא לְכֶם וְלָנוּ לְבָנֹת בֵּית לַאֲלֵהֵינוּ.
 81 הַגְּמָרָא מְבֹאֵרַת מַה לְמַד רַבִּי יְהוּדָה מִפְּסוּק זֶה: וְרַבִּי יְהוּדָה הַסּוֹבֵר
 82 שְׂגוֹי מַעֲרִיךְ, הָאִי – הַפְּסוּק לֹא לְכֶם וְלָנוּ מַאי עֲבִיד לִיהּ – מַה
 83 דּוֹרֵשׁ מִמֶּנּוּ רַבִּי יְהוּדָה. מְשִׁיבָה הַגְּמָרָא: אָמַר רַב חֲסִדָּא אָמַר אַבְיִמִי,
 84 הַפְּסוּק אֲבָן מִלְּמַד שֶׁאִין לְגוֹיִים לְתַת לְבֶדֶק הַבַּיִת, וְמַה שֶׁאִמְרוּ רַבִּי
 85 יְהוּדָה שֶׁגּוֹיִים מַעֲרִיכִים, לֹא שִׁיתֵּנו לְבֶדֶק הַבַּיִת אֲלֵא מַעֲרִיךְ וְעָרְכוּ
 86 נְגִנָּו – הַמְמוֹן שֶׁנִּתְּן כְּשֶׁהַעֲרִיךְ, קְדוּשׁ וְנִגְנוּ מִשׁוּם שֶׁהוּא אֲסוּר בְּהִנְאָה.
 87 מִקְשָׁה הַגְּמָרָא: אֲלֵא מַעֲתָה שֶׁעֲרָכוּ נִגְנוּ, צִרִיךְ לְהִיטֵי דִּדִין שֶׁלֹּא
 88 יִמְעַלּוּ בּוֹ – הַנְּהַנְהָ מִמְמוֹן זֶה לֹא יִתְחַיֵּב קֶרֶבֶן מַעֲלֵה וְשִׁמְתַּחֲיִיב
 89 הַנְּהַנְהָ מִהַקְדָּשׁ, דִּתְנֵן, חֲמִשׁ חֲסָאוֹת הַמְתוֹת וְיַעֲוֹת הַהוֹלְכוֹת לִים
 90 הַמְלַח – מַעוֹת שְׂדֵינָן לְזוֹרְקֵן לִים הַמְלַח מִשׁוּם שֶׁאֲסוּרוֹת בְּהִנְאָה, לֹא
 91 נִהְיִין וְלֹא מוֹעֲלִין – אֲסוּר מִדְּרַבְּנָן לִיהֲנוֹת מִדָּן, אֲךָ הַנְּהַנְהָ אִינוּ מִבְּיַד
 92 קֶרֶבֶן מַעֲלָה, שֶׁכֵּן אִינֵן הוֹלְכוֹת לְמִזְבֵּחַ אוֹ לְבֶדֶק הַבַּיִת. וְכֵן צִרִיךְ
 93 לְהִיטֵי דִין הַמְמוֹן שֶׁנִּתְּן הַגּוֹי שֶׁהַעֲרִיךְ. וְאֲלֵמָּה – מְדוּעַ תִּנְיָא לְגַבֵּי
 94 קְדָשִׁי עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים, כְּמַה דְּכָרִים אֲמוּרִים שֶׁאִין נִהְיִין וְאִין מוֹעֲלִים
 95 בָּהֶם. כְּקֻדְשֵׁי מִזְבֵּחַ – בְּקֶרֶבֶן שֶׁנִּדְרָ אוֹ הַתְּנַד גּוֹי, אֲבָל כְּקֻדְשֵׁי גּוֹי
 96 שֶׁהַתְּפִיס לְבָרְךְ הַבַּיִת, מוֹעֲלִין כְּהֵן. וְאִם כְּדַבְּרֵי אַבְיִמִי שֶׁקְדָשִׁי בְּדֶק
 97 הַבַּיִת שֶׁל גּוֹי נִגְנוּ, מְדוּעַ מוֹעֲלִין בָּהֶם.
 98 מְשִׁיבָה הַגְּמָרָא בְּאוֹפֵן אַחֵר: אֲלֵא אָמַר רַבָּא, אֲבָן לְדַעַת רַבִּי יְהוּדָה
 99 גּוֹי שֶׁהַעֲרִיךְ נוֹתֵן לְבֶדֶק הַבַּיִת וְמוֹעֲלִים בּוֹ, שֶׁכֵּן מַעֲיָק הַדִּין יְכוּלִים
 100 גּוֹיִים לְסַיֵּעַ בְּבִנְיָן הַמְקֻדָּשׁ, וְהַפְּסוּק הַמְבֹאֵר שֶׁסִּירַב נַחְמִיה לְתַת
 101 לְגוֹיִים לְבָנוֹת עֵימָם אֵת הַמְקֻדָּשׁ, מִשׁוּם רְפִיזֵן יְדִים הוּא – מִשׁוּם
 102 שְׁכוּנוֹת הַגּוֹיִים הִיטָה לְרִפּוֹת בְּכָךְ אֵת יְדֵי הַיְהוּדִים, דְּכִתְבִי (עזרא ד
 103 ד) וְיָהִי עִם הָאָרֶץ מְרַפֵּים יְדֵי עַם יְהוּדָה וּמְכַלְהִים אוֹתָם לְבָנוֹת,
 104 שְׁבִיקְשׁוּ הַגּוֹיִים לְבַטֵּל אֵת בְּנֵין הַמְקֻדָּשׁ, וְלִכֵּן בָּקְשׁוּ לְסַיֵּעַ בְּבִנְיָנוּ,
 105 כְּדִי שִׁמְכּוּ הַיְהוּדִים עֲלֵיהֶם, וְהַגּוֹיִים יִבְנוּהוּ לֹאֵט, וּבִינְתִימִים שִׁלְחוּ
 106 לְמַלְךְ פֶּרַס לְהִטּוֹת דַּעְתּוֹ לְבַטֵּל אֵת הַבְּנִין. וְלִכֵּן סִירַב נַחְמִיה לְתַת
 107 לְגוֹיִים לְעוֹזֵר לְהֵם, כְּדִי שִׁיבְנוּ הַיְהוּדִים לְבֶדֶם מִהָר, וְלֹא מִשׁוּם
 108 שֶׁאֲסוּר לְגוֹיִים לְתַת לְבֶדֶק הַבַּיִת.

1 שואלת הגמרא: וְלִדַּעַת רַבִּי מַאִיר, שֶׁאִין אָדָם מוֹצִיא דְּבָרָיו לְבַטְלָה,
 2 לְמַאי אֵינְצִירִיךְ – לְמַה נִּצְרָךְ רַב לֹמַר שֶׁהָאֹמֵר 'עֲרַךְ כָּלִי עֲלִי' נוֹתֵן
 3 דְּמִי הַכָּלִי, הָרִי דִין זֶה פְּשׁוּט. מְשִׁיבָה הַגְּמָרָא: מַהוּ דְּתִימָא – שְׂמַא
 4 תֵּאמַר דְּמַעֲמָא דְּרַבִּי מַאִיר הָתָם לְגַבֵּי קִטְן הוּא, מִשׁוּם דְּנִזְוֹר לְחַיִּיב
 5 אֵת הַמַּעֲרִיךְ פְּחוּת מִכֵּן חוֹדֵשׁ אִטּוּ (ו-מִשׁוּם) הַמַּעֲרִיךְ בֵּן חוֹדֵשׁ,
 6 אֲבָל הָקָא לְגַבֵּי כָּלִי, דְּלִיפָא לְמִזְוֹר – שֶׁאִין לְגוֹזֵר, שֶׁכֵּן אִין חַיִּיב
 7 בְּדַבְּרֵי הַדּוּמָה לְכָלִי, אֵימָא לֹא – אִמְרוּ שֶׁסּוֹבֵר רַבִּי מַאִיר שֶׁאִין
 8 לְחַיִּיבוּ, לִכֵּן קָא מְשַׁמַּע לָן – מִשְׁמִיעֵנוּ רַב דְּמַעֲמָא דְּרַבִּי מַאִיר אִינוּ
 9 מִשׁוּם גּוֹזֵרָה אֲלֵא מִשׁוּם דְּאִין אָדָם מוֹצִיא דְּבָרָיו לְבַטְלָה, וְלִכֵּן לֹא
 10 שְׂמָא – אִין הַדִּין שׁוֹנֵה הָקָא לְגַבֵּי קִטְן, וְלֹא שְׂמָא הָקָא לְגַבֵּי כָּלִי.
 11 הַגְּמָרָא מְבֵיאָה מִימְרָא דּוּמָה. מְבֹרַרַת הַגְּמָרָא: כְּמַמָּן אֲוֵלָא הָא –
 12 כְּשִׁיתֵּם מִי הוֹלַכְתֶּם שְׁמוּעָה זוֹ דְּאָמַר רַבָּה פְּרִי יוֹכַף אָמַר רַב, וְאָמַרִי
 13 לָהּ – וְיֵשׁ אֹמְרִים שֶׁאָמַר זֶה רַב יִיבָא פְּרִי יוֹכַף אָמַר רַב, הַמְקֻדָּשׁ
 14 בְּהִמַּת חֲבִירוֹ, נוֹתֵן דְּמִיָּה לְהַקְדָּשׁ, שֶׁאִדָּם יוֹדַע שֶׁאִינוּ יִכוּל לְהַקְדִּישׁ
 15 דְּבַר שֶׁאִינוּ שְׂלוֹ, וְזוֹדַאי כּוּוֹנוֹת לְהַתְחַיֵּיב בְּדַמִּיהּ. מְשִׁיבָה הַגְּמָרָא:
 16 כְּמַמָּן – כְּשִׁיתֵּם מִי, כְּרַבִּי מַאִיר, אֲךָ לְדַעַת חֲכָמִים הוֹצִיא דְּבָרָיו
 17 לְבַטְלָה וְלֹא נִתְחַיֵּיב. שׁוֹאֵלַת הַגְּמָרָא: הָא אָמַרְהּ רַב תְּרָא וְיִמְנָא –
 18 הָרִי כְּבַר אִמְרוּ רַב פַּעַם אַחַת שְׁמוּעָה דּוּמָה לּוֹ, דְּאָמַר רַב נִידֵל אָמַר
 19 רַב (לְעִיל ע"א) הָאֹמֵר עֲרַךְ כָּלִי זֶה עֲלִי, נוֹתֵן דְּמִיָּה, שֶׁאִדָּם יוֹדַע
 20 שֶׁאִין עֲרַךְ כָּלִי וְכוּוֹנוֹת לְהַתְחַיֵּיב בְּדַמִּיהּ, וּמְדוּעַ נִצְרָךְ רַב לֹמַר גַּם
 21 זֹאת. וּמְשִׁיבָה: אִם הִיָּה אֹמֵר רַב אֵת הַשְּׁמוּעָה הַהִיא, מַהוּ דְּתִימָא
 22 דְּהָתָם לְגַבֵּי כָּלִי הוּא שְׁמַתְחַיֵּיב בְּדַמִּיהּ, מִשׁוּם דְּיִוֹדַע שֶׁאִין עֲרַךְ לְכָלִי
 23 וְזוֹדַאי נִמְרוּ וְאָמַר לְשֶׁם דְּמִיָּה, אֲבָל בְּהִמַּת דְּבַת מִיְקְדָשׁ – שְׂרָאוּיָה
 24 לְהַקְדָּשׁ הָיָא, אֵיבָא לְמִימַר דְּהַכִּי קְאָמַר – יֵשׁ לָנוּ לֹמַר שֶׁכֵּן סִבַּר
 25 הַמְקֻדָּשׁ, אִי אֲמִינָא לָהּ לְמַרְהָ מוֹבִיין לָהּ נִיחְלִי – אִם אֲבַקֵּשׁ
 26 מִהַבְּעֵלִים וְיִמְכְרֶנָה לִי, תִּיקְדוּשׁ לָהּ מַהֲשִׁתָּא וְאִקְרָבָה – תִּהְיֶה
 27 קְדוּשָׁה מַעֲכָשִׁיו וְאִקְרִיבְנָה, שְׁטַעָה וְסִבַּר שֶׁאֲפָשֵׁר לְהַקְדִּישׁ אָף מַה
 28 שְׁעִידִין לֹא קִנָּה, אֲבָל דְּמִי לֹא קְאָמַר – לֹא הִיטָה כּוּוֹנוֹת לְדַמִּים. לִכֵּן
 29 קָא מְשַׁמַּע לָן רַב שֶׁגַם כַּאֵן אִנוּ אֹמְרִים שֶׁלֹּא טַעָה, יוֹדַע שֶׁאִינוּ יִכוּל
 30 לְהַקְדִּישָׁה, וְכוּוֹנוֹת לְדַמִּים (לְשִׁיתֵת רַבִּי מַאִיר). אָמַר רַב אִישִׁי, וְהוּא
 31 – דִּין זֶה הוּא בְּאוֹפֵן דְּאָמַר 'בְּהִמַּת חֲבִירִי זוֹ עֲלִי לְהַקְרִיב', שְׁבוּדָה אִנוּ
 32 אֹמְרִים שֶׁלֹּא תִּתְכּוּיִן לְהַקְרִיבָה אֲלֵא לְהַתְחַיֵּיב בְּדַמִּיהּ, אֲבָל אִם
 33 אָמַר 'הָרִי בְּהַמָּה זוֹ עוֹלָה', וְלֹא אִמְרוּ 'עֲלִי', לֹא תִּתְחַיֵּיב כָּלּוּם, שֶׁכֵּן
 34 לֹא קִבַּל עֲלֵיו דַּמִּים, אֲלֵא בִיקֵשׁ לְהַקְדִּישׁ אֵת בְּהַמַּת חֲבִירוֹ, זֶה אִינוּ
 35 יִכוּל לְעַשׂוֹת.

משנה

36 משנתנו ממשיכה לבאר מי מעריך, נערך, נודר ונידר: עוֹבֵד כּוֹכְבִים,
 37 רַבִּי מַאִיר אָמַר, נַעֲרֵךְ – יִשְׂרָאֵל שֶׁאִמְרוּ עֲלֵיו 'עֲרָכוּ עֲלִי', חַיִּיב לְפִי
 38 שְׁנוֹת הַגּוֹי, אֲבָל גּוֹי לֹא מַעֲרִיךְ, וְאִם אִמְרוּ 'עֲרָכוּ עֲלִי' אוֹ 'עֲרַךְ פְּלוֹנִי
 39 עֲלִי' לֹא אִמְרוּ כָּלּוּם. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, גּוֹי מַעֲרִיךְ אֲבָל לֹא נַעֲרֵךְ.
 40 וְזֶה וְזֶה – רַבִּי מַאִיר וְרַבִּי יְהוּדָה מוֹרִים שְׁגוּיִים נִזְדָּרִין וְנִידָרִין, וְאִם
 41 אִמְרוּ 'דְּמִי פְּלוֹנִי עֲלִי', אוֹ שֶׁאִמְרוּ יִשְׂרָאֵל 'דְּמִי גּוֹי זֶה עֲלִי', חַיִּיבִים.

גמרא

42 הַגְּמָרָא מְבֹאֵרַת אֵת טַעְמֵי הַמְחֻלְקוֹת: תְּנִין רַבָּנָן, מִדְּהַפְּסוּק (ויקרא כו
 43 ב) דְּבַר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם אִישׁ כִּי יִפְלֹא מִשְׁמַע שֶׁרַק בְּנֵי
 44 יִשְׂרָאֵל מַעֲרִיכִין וְאִין עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים מַעֲרִיכִין. וְאִם כֵּן, יִכוּל הִיִּיתֵי
 45 לֹמַר שְׁגוּיִים גַּם לֹא יְהוּ נַעֲרֵכִין, לִכֵּן תְּלִמּוּד לֹאִישׁ – מִלְּמַדְנוּ מִשְׁנַךְ
 46 הַפְּסוּק 'אִישׁ כִּי יִפְלֹא', לְרִבּוּת שְׂכַל 'אִישׁ' הוּא בְּפִרְשׁוֹת עֲרִיכִין וְנַעֲרִיךְ,
 47 דְּכָרִי רַבִּי מַאִיר. אָמַר וּבִיבֵי רַבִּי מַאִיר, וְכִי מֵאַחַר שֶׁמִּקְרָא אֶחָד
 48 מִיִּישׁ' מֵרַבָּה כָּל אָדָם לְעֲרִיכִין וּמִקְרָא אֶחָד (בְּנֵי יִשְׂרָאֵל) מִמַּעַט,
 49 מִפְּנֵי מָה אֵינִי אֹמֵר שֶׁגּוֹי נַעֲרֵךְ וְלֹא מַעֲרִיךְ, וְלֹא לְהִיפֵךְ שְׁמַעֲרִיךְ
 50 וְלֹא נַעֲרִיךְ, מִפְּנֵי שְׂרִיפָה חֲתוּבָה בְּנַעֲרֵכִין יוֹתֵר מִבְּנַעֲרֵכִין – מִצִּיטוּ
 51 בְּתוֹרָה יוֹתֵר נַעֲרִיכִים מֵאֲשֶׁר מַעֲרִיכִים, שְׁהָרִי חֲרַשׁ שׁוֹמְה וְקָטָן